

На данашњи дан 1925. рођен је филозоф, правник и професор Правног факултета у Београду Михаило Ђурић (1925-2011), први српски интелектуалац који је јавно устао против антисрпске и антијугословенске политике титоистичког режима.

Док су српски политичари и интелектуалци ћутали, професор Михаило Ђурић је у говору 1971. констатовао да је Брозевим и Кардељевим уставним амандманима Југославија практично разбијена, а да ће најтеже последице тога остетити управо српски народ. Он је такође указао на неравноправан положај српског народа у Југославији, као и то да новим уставним амандманима СР Србија практично постаје потчињена сопственим покрајинама.

Због изношења ових ставова, суд у Београду је професора Ђурића осудио за „непријатељску пропаганду“ на две године затвора, а сви професори који су потписали петицију против његовог прогона уклоњени су из наставе. Врховни суд Србије је ову казну смањено на десет месеци, колико је професор провео у пожаревачкој „Забели“. Часопис Правног факултета „Анали“, који је објавио његово излагање је забрањен.

На захтев који су поднели проф. др Јовица Тркуља, проф. др Данило Баста и Јова Цвјетковић, професор Михаило Ђурић је судски рехабилитован 4. јануара 2010. одлуком Окружног суда у Београду, у чијем образложењу се каже да су том осудом били прекршени не само актуелни устав СФРЈ већ и Универзална декларација о људским правима, коју је 1948. усвојила Генерална скупштина Уједињених нација.

Данас је субота, 22. август. До краја године има 131 дан.

1485 - Енглески краљ Ричард III погинуо је у бици код Босворта у борби против јединица Хенрија VII, оснивача династије Тјудор. Тиме је окончан "Рат двеју ружа" - назван тако, јер је династија Ланкастер, с којом је Хенри VIII био у сродству, имала у грбу црвену, а династија Јорк белу ружу.

1567 - Шпански војвода од Албе Фернандо Алварес де Толедо започео је као војни намесник Холандије владавину која је ушла у историју као "Албин терор". Ово је за последицу имало да је распламсан ослободилачки рат, завршен ослобађањем од Шпаније и потом оснивањем Холандије.

1642 - У Енглеској је почео грађански рат између присталица круне и Парламента, после изјаве краља Чарлса I Стјуарта да су чланови Парламента издајници. Рат је окончан 1645. поразом краља, који је на основу пресуде револуционарног суда погубљен 1649.

1848 - Рођен је српски генерал пруског и лужичкосрпског порекла Павле Јуришић Штурм, један од најистакнутијих српских официра у балканским ратовима и у Првом светском рату, веома заслужан за блиставе победе српске војске над аустроугарском армијом у Церској и Колубарској бици. У српску војску примљен је 1876. као добровољац у чину поручника и већ у Српско-турском рату 1876-1877. истакао се као командант Шабачког и Посавско-тамнавског батаљона. У Српско-турском рату 1877-1878.

Успешно је командовао Првим добровољачким пуком, потом Крајинским комбинованим пуком у борбама код Беле Паланке и Пирота. У Српско-бугарском рату 1885. командовао је Шестим пуком Дринске дивизије, у Првом балканском рату 1912-1913. Дринском, а у Другом балканском рату 1913. Дунавском дивизијом. У Првом светском рату 1914. као командант Треће армије примио је први удар знатно надмоћније аустроугарске Пете армије и успорио њено напредовање, што је омогућило српским снагама да се прегрупишу за Церску битку. Трећом армијом је командовао и у Колубарској бици и на Солунском фронту до августа 1916.

1854 - Рођен је српски краљ Милан Обреновић. Током његове владавине Србија је стекла међународно признање као независна држава и поново је постала

краљевство. Постао је кнез 1868. после убиства кнеза Михаила Обреновића. Под притиском јавног мњења објавио је 1876. рат Турској, који је 1877. неуспешно окончан.

Исте године је под утицајем Русије поново заратио с Турском, овог пута успешно, па је Србији 1878. на Берлинском конгресу призната пуна сувереност, као и ослобођење Врањског, Нишког, Пиротског и Топличког округа. Због руске подршке Бугарској и Санстефанског уговора на штету Србије, што је поништено Берлинским конгресом, ослонио се на Аустро-Угарску, с којом је 1881. закључио "Тајну конвенцију". Беч је заузврат гарантовао помоћ за ширење Србије ка југу. Испоставило се да је споразум са Аустријом, иако веома непопуларан, омогућио Србији више деценија свеукупног напретка и стабилности.

1859 - Због ратних неуспеха, финансијског слома државе и отпора полицијском репересивном поретку Хабзбуршке монархије, цар Франц Јозеф И сменио је до тада свемоћног министра унутрашњих послова Александра Баха, чиме је окончана епоха позната у историји као "Бахов апсолутизам".

1862 - Рођен је француски композитор Клод Дебиси, творац музичког импресионизма и утемељивач нових модерних тенденција. Инспирисан симболизмом у поезији и импресионизмом у сликарству, створио је властити музички језик и стил. Дела: клавирска "Арабеске", "Бергамска свита", "Дечји кутак", "Естампе", "Слике", "Прелиди", оркестарска "Поподне једног фауна", "Ноктурно", "Море", вокална "Пет Бодлерових песама", "Заборављене аријете", "Галантне свечаности", опера "Пелеас и Мелисанда", камерна музика.

1864 - Потписана је Женевска конвенција о заштити рањеника у рату, што је претходило оснивању Црвеног крста.

1878 - Краљ Србије (тада кнез) Милан Обреновић издао је Указ о устројству Војног музеја, на предлог министра војног пуковника Саве Грујића, с циљем прикупљања и чувања трофеја из ратова као и прошлости војске. Здање у ком се налази данашњи Војни музеј подигнуто је 1924. на платоу Горњег града београдске тврђаве на Калемегдану, за намене Војногеографског института тадашње Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца, а 1956. уступљено је Војном музеју. Он је и раније био смештен унутар београдске тврђаве на Калемегдану у скромној згради подигнутој још за турског времена, одмах до Римског бунара. Приликом оснивања штампа је писала да је Војни музеј "понос Београда, да су његове историјске збирке побудиле велико интересовање у народу и да је тако уређен да може послужити као пример". Године 1878. његово оснивање била је још једна од манифестација стицања државне независности.

1891 - Умро је чешки писац Јан Неруда, који је одиграо важну улогу у формирању чешког реализма и борби против малодушности сународника подлеглих немачком културном утицају. Дела: збирке приповедака "Малостранске приповетке", "Арабеска", "Железнички радници", збирке песама "Прости мотиви", "Космичке песме", "Баладе и романсе", "Песме на велики петак", есеји "Чешко друштво", "Литература, позориште, ликовна уметност и музика", "Штетни правци", "Модерни човек и уметност".

1904 - Рођен је кинески државник Денг Сисијан, познат као Денг Сјаопинг, главни архитекта привредних реформи и силовитог економског успона Кине крајем 20. века. Најмногољуднијом земљом света владао је од 1978, а са последње званичне руководеће функције повукао се 1990, али је његов пресудан утицај остао неспоран до смрти у јануару 1997.

1910 - Јапан је после пет година протектората над Корејом припојио ту азијску земљу. У Јапанско-кинеском рату крајем 19. века Токио је преузео од Пекинга политички и економски утицај у Кореји. Све до краја Другог светског рата Кореја је била јапанска колонија.

1914 - Аустро-Угарска је у Првом светском рату објавила рат Белгији.

1928 - Рођен је Карлхајнц Штокхаузен, немачки композитор. По многима контраверзан, био је познат по револуционарном приступу музичком стваралаштву. Студирао је у родном Келну и у Паризу. Одбациван је, али и уздизан као водећи теоретичар озбиљне западне музике 20. века. Највише је компоновао за електронске инструменте. Дела:

"Контакте", "Тренуци", "Химне", "Мантра", "Светло".

1941 - Трупe нацистичке Немачке допрле су у Другом светском рату до Лењинграда (данас Санкт-Петербург) чиме је почела битка за град, завршена у јануару 1944. победом совјетске армије. Током опсаде и херојског отпора живот је, већином од глади, изгубило око 620.000 становника града, али се Лењинград није предао.

1941 - Из затвора у Сремској Митровици у Другом светском рату побегла су 32 затвореника, већином комунисти. Приликом бекства кроз подземни канал помогао им је ученик средње техничке школе у Новом Саду, партизан с Фрушке Горе Бошко Палковљевић-Пинки, касније проглашен за народног хероја, који их је одвео у партизански одред.

1942 - Умро је руски балетски играч, кореограф и педагог Михаил Михајлович Фокин, реформатор класичног стила игре. Као кореограф настојао је да споји игру, музику и сликарство. Многе његове кореографије изводе се и сада: "Половецке игре", "Шопенијана", "Силфиде", "Жар птица", "Петрушка", "Франческа да Римини", "Шехерезада", "Сан о ружи", "Смрт лабуда".

1958 - Умро је француски писац Роже Мартен ди Гар, добитник Нобелове награде за књижевност 1937. Верно је насликао француско грађанско друштво на почетку 20. века. Дела: романи "Жан Бороа", "Породица Тибо", комедија "Тестамент чича-Лелеа", цртице из сељачког живота "Стара Француска".

1971 - Председника Боливије генерала Хуана Хосеа Тореса Гонсалеса војним ударом оборио је пуковник Уго Бансер Суарес.

1978 - Умро је председник Кеније и публициста Џомо Кенијата, један од симбола деколонизације Африке. Био је лидер кенијског ослободилачког покрета "Мау мау", као и председник Кенијског афричког савеза који је 1963. успео да избори независност земље од Велике Британије, затим председник владе, а од 1964. шеф државе. Дела: "Према планини Кенији", "Кенија, земља сукоба", "Мој народ Кикију", "Харамби", "Џомо Кенијата, патња без горчине".

1985 - На аеродрому у Манчестеру погинуло је 55 људи у британском путничком авиону типа "Боинг 737", који се запалио пошто је пилот морао да обустави полетање.

1995 - Скупштина Етиопије изабрала је Негаса Гидаду за шефа државе, преименоване у - Савезна Демократска Република Етиопија.

1996 - Конференција 61 државе у Женеви о разоружању окончана је неуспешно пошто је Индија блокирала споразум о свеобухватној забрани нуклеарних проба.

2004 - У оружаном препадну на музеј сликара Едварда Мунка у Ослу, пред мноштвом посетилаца украдено је његово најпознатије платно "Крик".

2005 - Евакуацијом јеврејских насељеника из Нецарима, последњег јеврејског насеља у појасу Газе, окончано је четири деценије дуго израелско присуство на тој територији, окупираном након шестодневног рата 1967. Од 1948. до 1967. појас Газе је био под управом Египта.

2006 - Погинуло је 160 путника и 10 чланова посаде приликом пада руског путничког авиона типа "Тупољев-154", 45 километара северно од Доњеца у Украјини. Авион је летео на линији од Анапе на Црном мору до Санкт Петербурга када се срушио и запалио.

2009 - Пентагон је званично саопштио да је током протеклих шест година (од марта 2003.) у Ираку погинуло 4.337 америчких војника, а више од 31.000 је рањено. Такође је објављено да је најмање 716 војника погинуло, а 3.500 рањено у и око Авганистана, почев од 2001. Наведено је и да је још 69 војника САД изгубило живот у другим земљама током протеклих осам година у, како је наведено, антитерористичким операцијама.

(РТ Војводине)